

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

26 жовтня 2018 року

Вип. 40

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2018

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**
26 октября 2018 года
Вып. 40

Сборник научных трудов

Переяслав-Хмельницкий – 2018

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 40. – 767 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2018. – Вып. 40. – 767 с.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Базалук О.А. – доктор философских наук, профессор

Воловик Л.М. – кандидат географических наук, доцент

Дашкевич Е.В. – кандидат биологических наук, доцент (Беларусь)

Доброскок И.И. – доктор педагогических наук, профессор

Кикоть С.Н. – кандидат исторических наук (ответственный секретарь)

Евтушенко Н.М. – кандидат экономических наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологических наук, доцент

Садыков А.А. – кандидат физико-математических наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат филологических наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медицинских наук, доцент (Узбекистан)

Сборник материалов конференции вмещает результаты научных исследований научных сотрудников, преподавателей высших учебных заведений, докторантов, аспирантов, студентов по актуальным проблемам гуманитарных, естественных и технических наук.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, достоверность фактов и ссылок несут авторы публикаций.

©Авторы статей

©Совет молодых ученых университета

©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий
государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды

єдності ці особливості завжди формують високі патріотичні почуття, гордість за культурну спадщину минулих поколінь, оптимістичне ставлення до життя [7].

Отже, завдання педагога полягає у розвитку художнього потенціалу вихованців на кожному занятті. Вихователь повинен сприяти пробудженню інтересу до пізнання, розвивати вміння та навички самостійно працювати, відповідально ставитися до виконання завдань.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання / Науковий керівник А.М.Богущ. Освіта, 2012. №7, 19 с.
2. Дитина: освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту О. Г. Огнев'юк К. І., Г.В.Беленька [та ін.]; 4-є вид, доопр. та доп. К. : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2016. 303 с.
3. Горошко Н. А. Зображувальна діяльність у дошкільному навчальному закладі. Харків : Основа, 2007. 205 с.
4. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Тернопіль: Мандрівець, 2013. 99 с.
5. Радість творчості: програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього дошкільного віку / Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. Т. : Мандрівець, 2013. 72 с.
6. Українське дошкільня: Програма розвитку дитини дошкільного віку / О.І. Білан, Л. М. Возна, О. Л.Максименко [та ін.]. Т.: Мандрівець, 2012. 264 с.
7. Українське народознавство дітям дошкільного віку: Методичний посібник для дошкільних навчальних закладів. Л. : Оріяна-Нова, 2008. 207с.

УДК 378/373.2:37.018.262

*Юлія Гайдай, Надія Стаднік
(Київ, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

У статті проаналізовано теоретичні засади формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку, соціально-економічні та педагогічні проблеми сім'ї, зміст діяльності педагога з батьками дітей раннього віку, структуру консультативного процесу, особливості просвітницько-консультативної діяльності з батьками дітей раннього віку, сутність поняття «готовність майбутнього дошкільного педагога до роботи з батьками дітей раннього віку».

Ключові слова: *готовність майбутнього дошкільного педагога до роботи з батьками дітей раннього віку, соціально-економічні та педагогічні проблеми сім'ї, функції вихователя в роботі з батьками дітей раннього віку, структура консультативного процесу з батьками дітей раннього віку, компоненти педагогічної культури батьків.*

The article analyzes the theoretical principles of forming the readiness of future preschool teachers for work with parents of young children, socio-economic and pedagogical problems of the family, the content of the activity of the teacher with parents of young children. The children of early childhood, the structure of the consultative process, the components of the pedagogical culture of parents, the features of educational and advisory activity with the parents of young children, the features of educational and advisory action the essence of the concept of "readiness of the future educator to work with parents of young children".

Key words: *readiness of the future educator to work with parents of young children, socio-economic and pedagogical problems of the family, functions of the educator in working with parents of young children, the structure of the consultative process with parents of young children, components of pedagogical culture.*

Підготовка педагогічних працівників нової генерації, створення умов для становлення і розвитку сучасних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів є основою розвитку педагогічної освіти, упровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», – зазначено в Концепції розвитку педагогічної освіти [5, с. 5]. Водночас відбувається реформування і в системі дошкільної освіти.

Виховання і розвиток дітей раннього віку потребують тісної взаємодії педагогів з батьками вихованців. Науковці визначають низку труднощів щодо виховання дитини в сім'ї у контексті сучасних соціально-економічних процесів, зокрема: недооцінювання важливості періоду раннього дитинства для формування особистості (швидких темпів фізичного, психічного та розумового розвитку, що вимагає створення сприятливого морально-психологічного клімату, відповідних матеріально-побутових умов і медико-гігієнічного догляду, врахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, потреби в любові та опіці); відсутність у батьків знань, умінь і навичок для виховання та розвитку дитини; неспроможність дотичного орієнтування в інформаційному полі вітчизняних і зарубіжних здобутків про розвиток дітей до трьох років [3].

Вищевикладені труднощі передбачають переорієнтування пріоритетів у вихованні дітей раннього віку в тісній взаємодії з батьками вихованців. Першочергового значення набуває професійна підготовка педагогічних кадрів у закладах вищої освіти й усунення суперечностей між: метою та завданнями просвітницько-консультативної роботи вихователів як основного виду професійної діяльності й відсутністю позитивної мотивації майбутніх педагогів до взаємодії з батьками дітей раннього віку; спонтанними поведінковими діями студентів та своєрідним статусом «морального взірця» педагога; потребою оновлення змісту навчальних дисциплін щодо актуальних проблем сім'ї й раннього дитинства та недостатнім науково-методичним забезпеченням їхнього викладання у закладах вищої освіти; ускладненнями професійно-педагогічної діяльності в роботі із сучасною сім'єю і формуванням умінь взаємодії майбутніх вихователів з батьками дітей раннього віку [3, с. 4].

Актуальність досліджуваної проблеми, її теоретична та практична значущість для потреб сім'ї та дитини зумовили вибір теми дослідження **«Формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку»**.

Теоретичною основою дослідження є праці, присвячені питанням удосконалення підготовки майбутніх педагогів до роботи з батьками (А. Макаренка, С. Русової, В. Сухомлинського, К. Ушинського), підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти (О. Абдуліної, П. Гусака, І. Зязюна, А. Капської, В. Кравця, Н. Лисенко, М. Машовець, Л. Пехоти, В. Поліщук, Л. Романишиної, В. Семиченко, В. Сластьоніна, В. Чайки та ін.), взаємодії батьків і педагогів та особливостей виховання й розвитку дітей раннього віку в умовах сім'ї (Н. Аванесової, А. Аксаріної, М. Лісіної, Г. Ляміної, Л. Павлової, С. Попової, О. Проскури, О. Фонарьової та ін.), фахівців з професійної підготовки майбутніх педагогів (А. Капської, Л. Коломенського, О. Пехоти, П. Подкасистого, М. Портнова, П. Решетникова, В. Семиченко, Р. Скульського, В. Сластенина, А. Старевої та ін.).

У процесі визначення теоретичних засад формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку проаналізовано проблему готовності батьків до виховання дітей раннього віку в сучасній педагогічній теорії і практиці, законодавчо-нормативне забезпечення просвітницько-консультативної діяльності педагога, стан дослідженості проблеми формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку в психолого-педагогічній літературі.

У результаті аналізу теоретичних основ проблеми підготовки майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку з'ясовано, що на сучасному етапі нагромаджено певні здобутки у вихованні та розвитку дітей з раннього віку. Результати вивчення наукової літератури свідчать про важливість зазначеного вікового періоду у формуванні та розвитку майбутньої особистості та ролі батьків, сім'ї у цьому процесі.

Існує пряма залежність між основними потребами дітей раннього віку та виконанням батьками функцій сім'ї. Відсутність у сімейному середовищі сприятливого морально-

психологічного клімату, відповідних матеріально-побутових умов та медико-гігієнічного догляду, ігнорування вікових та індивідуальних особливостей дитини, незадоволення її потреби в любові та опіці можуть спричинити низку негативних наслідків як для дитини, так і для суспільства загалом.

Основними причинами невиконання батьками функцій сім'ї вчені вважають актуальні проблеми: соціально-економічні та педагогічні. До соціально-економічних проблем відносять: зростання нестабільності сім'ї, деформація сімейних стосунків, безробіття, складне матеріальне становище, відсутність необхідних житлових умов, зниження цінності інституту сім'ї у суспільстві, бездуховність, деформація ціннісних орієнтацій.

До педагогічних проблем вчені відносять: неготовність батьків до реалізації функцій сім'ї, відсутність чіткої єдиної стратегії виховання дітей у сім'ї, жорстоке поводження з дітьми, недооцінка батьками важливості періоду раннього дитинства, зниження виховного потенціалу сім'ї, несформованість навичок спілкування під час догляду за дітьми, відсутність бажання самовдосконалюватись і підвищувати рівень загальної та педагогічної культури, несприятливий емоційно-психологічний клімат у сім'ї, втрата довіри батьків до фахового рівня педагогів.

Таким чином, питання виховання та розвитку дітей раннього віку, а також визначальна роль батьків у цих процесах є важливими в історико-педагогічному контексті наукового пошуку. Просвітницько-консультативна підтримка батьків як основний вид діяльності педагога в роботі з батьками дітей раннього віку є особливо актуальною на сучасному етапі.

Зміст діяльності педагога з батьками дітей раннього віку передбачає розв'язання таких завдань: забезпечити мотиваційне середовище (допомогти батькам досягнути потребу в набутті знань та умінь, відчути відповідальність за повноцінне виховання та розвиток своїх дітей); допомогти батькам в засвоєнні знань з різних аспектів виховання дітей, розвитку відповідних умінь і навичок, спонукання до самовиховання, саморозвитку.

Б. Гілленд обґрунтовує загальну структуру консультативного процесу, яка поєднує шість неподільних стадій: 1) дослідження проблеми; 2) двомірне окреслення проблеми; 3) ідентифікація проблеми; 4) планування; 5) діяльність; 6) оцінка і зворотний зв'язок [2].

Для обґрунтування змісту підготовки студентів охарактеризовано функції вихователя у роботі з батьками дітей раннього віку. Вони визначаються: 1) потребами дітей раннього віку та можливостями сім'ї їх задовольнити; 2) специфікою просвітницько-консультативної діяльності (з метою організації роботи з батьками дітей раннього віку в ЗДО та на консультативних пунктах).

Підготовку майбутніх педагогів до зазначеного виду діяльності науковці моделюють з урахуванням готовності до виконання ними низки основних *функцій-ролей*: експерта з технології навчання дорослих; організатора спільної діяльності всіх учасників навчального процесу; фахівця з питань раннього розвитку, наставника, консультанта [4].

Важливими функціями педагога, який працює з батьками дітей раннього віку, є також такі: *навчальна, виховна, розвивальна, конструктивна, комунікативна, організаторська, гностична, стимулювання*. Реалізація означених функцій передбачає сформованість у педагогів професійно-особистісних якостей, відповідних компетентностей, мотиваційної сфери особистості. На сучасному етапі їх зумовлюють особливості роботи з батьками дітей раннього віку, урахування актуальних проблем сім'ї, в якій виховується дитина раннього віку, відповідність педагогічної просвіти сім'ї сучасному соціальному замовленню. Вимоги до діяльності педагога вбачають у площині етичної й правової культури, сформованості професійно-особистісних якостей, професійної компетентності.

Зміст просвітницько-консультативної роботи науковці зосереджують на готовності майбутніх вихователів до формування у батьків мотиваційного, змістового й конструктивного компонентів їх педагогічної культури [1].

Формування мотиваційного компонента передбачає стимулювання інтересів, бажань, потреб, цілеспрямованості у батьків до саморозвитку й вдосконалення, педагогічних спонукань до діяльності, визначення виховного ідеалу, мети й стратегії виховання дитини в сім'ї, складання відповідних планів і програм.

Формування змістового компонента поєднує забезпечення батьків надійними й усвідомленими знаннями про виховання дитини в сім'ї з урахуванням специфіки її віку, розвитку, стану здоров'я, спрямованими на пізнання закономірностей і особливостей формування соціально-цінних норм поведінки й відносин із довкіллям.

Формування конструктивного компонента має на меті засвоєння всіх видів, форм, умінь, навичок, прийомів і методів виховного впливу на дитину та їх творче застосування у власній практиці.

У ході наукового пошуку виявлено, що особливості просвітницько-консультативної діяльності полягають в досягненні триєдиної мети (просвітницької – підвищення педагогічної культури батьків, допомога у вихованні дітей за умови особистісного впливу батьків на їх виховання; пропедевтичної – ініційоване педагогом чи батьками консультування з метою попередження виникнення проблем, помилок батьків у вихованні дитини; корекційної – допомога у виокремленні проблеми, знаходженні шляхів її вирішення спільно з батьками) та реалізації завдань у послідовності трьох етапів (підготовчого, консультування батьків вихованців, узагальнено-оцінного) [3].

Зміст діяльності педагога передбачає розв'язання таких завдань: забезпечити мотиваційне середовище (допомогти батькам досягнути потребу в набутті знань та умінь, відчуті відповідальність за повноцінне виховання та розвиток своїх дітей); допомогти батькам у засвоєнні знань з різних аспектів виховання дітей, розвитку відповідних умінь і навичок, спонукання до самовиховання, саморозвитку. Дослідники вважають, що підготовка педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку буде ефективнішою за умови розроблення структури просвітницько-консультативної роботи [3].

У ході наукового пошуку з'ясовано, що просвітницько-консультативна діяльність є способом взаємодії, підтримки та впливу на батьків, спрямованого на підвищення якості сімейного виховання загалом.

Поняття «готовність майбутнього дошкільного педагога до роботи з батьками дітей раннього віку» розуміємо як інтегративну якість особистості, що забезпечує результативну взаємодію педагога з батьками і поєднує професійно-педагогічні погляди та переконання, емоційно-вольову сферу особистості, професійні знання, вміння й прагнення працювати з батьками в сучасних умовах, самооцінку, етичну, правову культуру педагога.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко Т.Ф. Педагогічні проблеми молоді сім'ї: навч. посібн. К.: ІЗМН, 1997. 116 с.
2. Гілленд Б.Е. Психологічне консультування. К., 1989. 94 с.
3. Борин Г.В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку: Дис. ... канд. пед. наук. Івано-Франківськ, 2009. 251 с.
4. Змеєв С.И. Андрагогика: основы и теории обучения взрослых. М.: ПЕР СЭ, 2003. 207 с.
5. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>. – Назва з екрана.

ПЕДАГОГІКА / ПЕДАГОГІКА

<i>Анна Ачкасова</i> ПОНЯТТЯ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ	230
<i>Владимир Бабынин</i> СИСТЕМА ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В СОВРЕМЕННОЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ	232
<i>Любов Байдюк, Марія Сич</i> ПСИХОДИДАКТИЧНА ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ	234
<i>Наталя Басіста, Наталя Вовненко</i> ПРИКЛАДНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МАТЕМАТИКА» В КОЛЕДЖІ	236
<i>Ірина Богдан</i> СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	239
<i>Дар'я Бондаренко</i> НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ (ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ)	242
<i>Ольга Булава</i> ЗНАЧЕННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ ІСТОРІЇ У ФОРМУВАННІ ІСТОРИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ	246
<i>Людмила Бурда</i> ДІАЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИЦИПЛІН	248
<i>Євгенія Верешко</i> ЕЛЕКТИВНИЙ КУРС «ТЕРМОЕЛЕКТРИКА В СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ»	251
<i>Тетяна Власова</i> РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	254
<i>Юлія Гайдай, Надія Стаднік</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	257
<i>Інна Дерев'янюк, Ольга Олійник</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ ЯК ОБ'ЄКТІВ ВИХОВАННЯ ІЗ СУБ'ЄКТАМИ ВИХОВАННЯ	261
<i>Валентин Дзьобань, Любов Дзьобань</i> ВИКОРИСТАННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ ІНФОРМАТИКИ ЯК ЗАСОБУ СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА В КЛАСІ	263
<i>Наталя Єфименко, Олена Безпалько</i> ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	267
<i>Nuriya Jumaniyozova</i> THE IMPORTANCE OF AGE IN THE SECOND LANGUAGE ACQUISITION	269
<i>Дмитро Захаров</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАКТОРИ І АВТОМОБІЛІ»	272
<i>Олена Карпенко</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ	274
<i>Інна Кінич</i> ОСОБЛИВОСТІ УРОКІВ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	278
<i>Марина Кішлалі</i> ПОНЯТТЯ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОПЕДАГОГІКИ	281